

9.10.2024

Lamminnevan tuulivoimaosayleiskaavat, Seinäjoki ja Lapua

1. viranomaisneuvottelu

Aika	9.10.2024 kello 9.00-12.00	
Paikka	Teams	
Läsnä	Jyrki Kuusinen	Seinäjoen kaupunki
	Martti Norja	Seinäjoen kaupunki
	Merja Suomela	Seinäjoen kaupunki
	Aili Sorjanen	Seinäjoen kaupunki, ymp.suojelu
	Mirja Jatkola	Seinäjoen kaupunki
	Hanna Latva-Kiskola	Seinäjoen kaupunki, ymp.suojelu
	Katja Helenius	Seinäjoen kaupunki
	Markku Turja	Lapuan kaupunki
	Mirva Korpi	Lapuan kaupunki
	Emilia Rinne	Lapuan kaupunki
	Heidi Hulkki	Lapuan kaupunki
	Katja Karonen	Kuortaneen kunta
	Henrik Turja	Ilmajoen kunta
	Tommi Aaltonen	Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
	Matti Laaksonen	Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
	Jussi Telaranta	Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
	Olli Autio	Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
	Toni Etholén	Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
	Mari Väänänen	Etelä-Pohjanmaan Liitto
	Janne Rantanen	Seinäjoen museot
	Anni Lehtimäki	Seinäjoen museot
	Maiju Kiviluoma	Puolustusvoimat, 2. logistiikkarykmentti
	Heli Suurkuukka	Metsähallitus
	Pasi Toivanen	Fortum
	Janne Ruuth	FCG
	Erika Brusila	FCG
	Sini Ollila	FCG
	Terhi Wendelin	FCG

1. Viranomaisneuvottelun avaus ja järjestäytyminen

Kokous avattiin klo 9.04. Puheenjohtajana toimii Jussi Telaranta (ELY). Muistion laatii Terhi Wendelin (FCG). Muistio lähetetään kommentteille osallistujille. Erillistä varmentamista ei tarvita. Osallistujat esittäytyivät. Hanketoimija poistuu kokouksesta ennen kohtaa 3.

9.10.2024

---

2. Seinäjoen ja Lapuan kaupunkien kaavoituksen sekä hanketoimijan lyhyet puheenvuorot

Jyrki Kuusinen (Seinäjoki) ja Martti Turja (Lapua) esittelivät tuulivoimakaavoituksen tilannetta Seinäjoella ja Lapualla. Pasi Toivanen (Fortum) kertoi Lamminnevan hankkeen tilanteesta.

Pasi Toivanen (Fortum) poistui kokouksesta.

3. Hankkeen ja kaavojen valmisteluaineiston (2 kpl) esittely, kaavan aikataulu ja osallistuminen (FCG)

Erika Brusila (FCG) esitteli Lamminnevan tuulivoimaosayleiskaavoja, aikataulua ja osallistumista. Osayleiskaavat perustuvat YVA:n vaihtoehtoon VE2.

Janne Ruuth (FCG) esitteli YVA:n tulokset.

4. Viranomaisten puheenvuorot ja keskustelu

Jyrki Kuusinen (Seinäjoki): Seinäjoen kaava-alue menee Isovuoren kaava-alueen kanssa päällekkäin, jolloin osayleiskaavan hyväksymisen yhteydessä tämä kaava-alue tulee korvamaan Isovuoren kaava-alueen. 40 dB:n melualue sisältyy Seinäjoen muihin tuulivoimaosayleiskaava-alueisiin, mutta tässä kaavassa kaava-alue rajoittuu toisiin laadinnassa oleviin kaavoihin, joissa melu otetaan huomioon. Yhtäaikainen laadinta Isovuoren ja Lapuan kaavan kanssa on siis hyvä asia. Melu- ja välkevaikutukset eivät näyttäisi ulottuvan asutukseen Seinäjoella. Maisemalliset vaikutukset ovat niitä, joista asukkailtakin on saatu palautetta. Nurmonjokilaaksoon ja Hirvijärvi-Varpulan suuntaan on vaikutuksia maisemaan. Palopättäränmäen tuulivoimaosayleiskaava tulee rajautumaan ehdotusvaiheessa Kuortaneentiehen. Kaikki voimalat jäävät tien eteläpuolelle. Olisiko syytä täsmentää yhteisvaikutuksia laadinnassa olevan Palopättäränmäen tuulivoimakaavan kanssa? Yhteisvaikutukset voitaneen huomioida myös Lamminnevan kaavaehdotusvaiheessa. Atrian biokaasulaitoksen osalta tulee maankäytön yhteensovittaminen vielä ennen nähtäville asettamista tarkistaa. Kaupungin näkökulmasta olisi hyvä, jos sähkönsiirron osalta uusi sähköasema ja suunta uudelle johdolle olisi itään päin. Hankkeella on kunnalle merkitystä kuntatalouden osalta sekä puhtaan päästöttömän energian tuotannon osalta. Liikennöinnin osalta tulee huomioida käynnissä oleva Hipin-Muurimäen tiesuunnitelma. Hipin liittymä poistuu ja toteutetaan vain eritaso.

Markku Turja (Lapua): VE2:ssa on muutama voimala pudotettu pois Hirvijärven pohjoispuolelta. Lapualla on jo totuttu Jouttikallion voimaloihin. Ei ole tullut kovin paljon suoraa palautetta Lamminnevan hankkeesta, paitsi ihan lähialueen ihmisiltä. Lapualla myönteinen suhtautuminen tuulivoimaan. Sähkönsiirto parempi viedä itään päin.

Aili Sorjanen (Seinäjoen ymp.suojelu): Seinäjoelta puuttuu kokonaan vaihtoehto kaksi. Neljä eteläistä myllyä eivät ole maakuntakaavassa. Olisi toivottu, että tässäkin vaiheessa olisi ollut Seinäjoen osalta todelliset vaihtoehdot.

Katja Karonen (Kuortane): Sarvinevan kaava on saanut lainvoiman. Napalankalliot, Hietaharjunkangas, Palopättäränmäen kaavaratkaisu tulee muodostumaan luonnosvaiheessa jo erilaiseksi, kuin nyt esitellyissä kartoissa. Myllyjen näkyminen Kuortaneen alueen kulttuurimaisemaan mietityttää.

9.10.2024

Mari Väänänen (Etelä-Pohjanmaan liitto): Maakuntakaava on hyväksytty valtuustossa ja se kuulutetaan voimaan tod.näk. joulukuussa. Se kumoaa nyt voimassa olevat maakuntakaavat kokonaan. Tämä tulee huomioida kaavoituksessa, ja kartat ja merkinnät tarkistaa ajan tasalle. Seinäjoella maakuntakaavan tv-alueen rajausta ei ulotu voimajohtolinjan eteläpuolelle. Näiden neljän myllyn osalta tulee erityisesti perustella maakuntakaavasta poikkeamista. Maakuntakaavan tv-alueita rajattu petolintujen ja asutuksen perusteella. Hietikonnevan (Lamminnevan) alueella on kolme aluekohtaista suunnittelumääräystä, jotka tulee ottaa huomioon kaavatyössä. Maisema: tuulivoimarakentaminen ei saa merkittävästi heikentää maisema- ja kulttuuriympäristöarvoja. Tulee arvioida vaikutukset ja yhteisvaikutukset. Myös maakuntakaavan muut merkinnät ja niihin liittyvät suunnittelumääräykset tulee ottaa huomioon ja suunnittelua tehdä suhteessa niihin. Voimajohton yhteystarve -merkintä on ohjeellinen. Suunnittelussa tulee huomioida, että tämän johdon rakentamiselle jää tarpeeksi tilaa. Uusi sähköasema on tulossa tämänhetkisen tiedon mukaan Ylikylän kohdalle. Lamminnevan alue sijoittuu Seinäjoen kaupunkiseudun kehittämisvyöhykkeelle, joten yhteensovittamistarvetta syntyy. Koko maakuntaa koskevat yleiset suunnittelumääräykset puuttuvat kaavaselostuksista, ne on huomioitava ja poimittava mukaan kaavaselostuksiin. Neljä eteläisintä myllyä sijoittuvat maakuntakaavan taustaselvityksessä tunnistetulle maakunnalliselle ekologiselle yhteydelle, tämä huomioitava. Toivotaan, että arvioitaisiin yhteisvaikutukset myös muiden hankkeiden sähkönsiirtojen kanssa.

Janne Rantanen (Seinäjoen museot): Alueen arkeologiset kohteet ovat pienialaisia. Historiallisia kylänrajamerkkejä ja polkureittejä voisi tuoda esiin ja inventoida. Lapualta viitteitä, että tietyt polut voivat olla jopa rautakaudella syntyneitä. Muinaisjäännösten sijoittuminen tv-alueiden reunoille: toivottavaa on, että nämä kohteet ja myös niiden ympäristö säilyisi. Kaavaa laadittaessa voi tarvittaessa Museoviraston kanssa neuvotella, onko kaikki nämä nuoremmat kohteet tavoitteena säilyttää vai voisiko poistaa (muinaismuistolaki, 13§).

Anni Lehtimäki (Seinäjoen museot): Sähkönsiirron kulkeminen maisema-alueiden kautta ei ole toivottavaa. Jokin muu suunta parempi. Valokuvasoitteet ovat epätarkkoja. Onko yömallinuksissa ja yleensäkin mallinuksissa käytetty minkä korkuisia voimaloita? Kuortaneen alueelta oli tehty tarkempia sovitteita. Näkymäalueanalyysit on esitetty vain 14 km etäisyydellä, 300 m korkeat voimalat näkyvät paljon kauemmas, joten analyysit tulisi ulottaa kauemmas. Livekuvaa, videosoitteita olisi hyvä olla, koska alueella on kolme merkittävää maisema-alueita, joille maisemavaikutukset tulee ulottumaan. Ymp. ministeriöltä tullut uusi ohjeistus tuulivoimahankkeiden maisemavaikutusten arviointiin.

Maiju Kiviluoma (Puolustusvoimat): Pääesikunnan hyväksyttävyytyslause on saatu. Pääesikunnan lausunto on perustunut niihin tietoihin, jotka hanketoimittaja on silloin ilmoittanut. Jos ja kun kaava mahdollistaa muunlaisen toteutuksen, pitää saada Pääesikunnalta ajantasainen lausunto. Jos myllyjä on mahdollista siirtää tv-alueen sisällä yli 100 m, niin se johtaa siihen, että lopullisista rakentamispaikoista pitää edelleen saada Pääesikunnalta ajantasainen lausunto. Lausunto ja hyväksyntä tulee saada kaavoitusvaiheessa ei vasta rakennuslupavaiheessa.

Heli Suurkuukka (Metsähallitus, luontopalvelut): Tässä hankkeessa petolintuvaikutukset korostuvat. Maakotkareviirille sijoittuu kaksi muutakin hanketta. Napalankalliot, Hietaharjunkangas, Palopättäränmäen hanke voi jo yksin aiheuttaa merkittävät vaikutukset petolinuille. Yhteisvaikutusten arviointiin on kiinnitettävä huomiota.

Toni Etholén (ELY): Maakuntakaavan tv-alue merkinnän eteläpuolella oleva alue ei sovellu tuulivoima-alueeksi linnustovaikutusten vuoksi. Petolintuja ja muuttavaa linnustoa. Sääksi

9.10.2024

---

käy kalastamassa Hirvijärvellä, on havaintoja. Epäselvää on, missä pesä on ja onko alueella vielä jokin tunnistamaton pesä. Liito-oravalle soveltumatonta aluetta, mutta pieniä pesimäalueita voi olla. Yhden-kahden kevään aikana tehdyillä selvityksillä ei voi saada selvyyttä onko alueella lajia vai ei. Alueita tulee pitää potentiaalisina lajin esiintymispaikkoina, joille ei osoitettaisi rakentamista ja tiestöä. Onko lepakoita selvitetty? On linnuston kannalta merkittävä alue ja siihen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Seinäjoen voimajohdon eteläpuoleinen alue ei ole toteuttamiskelpoinen. Törmäysmallinnus olisi hyvä tehdä petolintujen osalta.

Olli Autio (ELY): Pesimälinnustosta huomioitu selvityksissä, että alueella on useita huomionarvoisia lajeja. Alueella on arvokkaita luontokohteita, ja hankkeella on metsäluontoa pirstova vaikutus. Useita petolintulajeja pesii alueella, vaikka pesiä ei ole havaittu tehdyissä selvityksissä. Hirvijärven ympäristössä pesiville petolinnuille aiheutuu tod. näk merkittäviä vaikutuksia. Merikotka ja maakotka pesivät lähialueella. Suurin osa linnuista muuttaa yöllä, joten niiden selvittäminen on haasteellista. Tähän voisi ottaa kantaa jatkossa. Sähkönsiirrosta: Paukanevan Natura-arviointi tehdään, mutta lähtökohtaisesti sähkönsiirto tulisi miettiä jollekin muulle linjalle, olemassa olevalle linjalle. Pirstoo ja heikentää suojeluperusteita.

Janne Ruuth (FCG): Onko tiedossa liito-oravareviiri hankealueella? Asiantuntijat pitävät potentiaalisia alueita silmällä tehdessään muita luontoselvityksiä alueilla. Eli alueita tutkitaan useammalla maastokäynnillä. Liito-oravaa on selvitetty kuutena eri vuorokautena vuosina 2022 ja 2023. Törmäysmallinnusta ei voi tehdä, jos ei ole tiedossa elinpiiriä.

Sini Ollila (FCG): Lepakkoselvitys on tehty kolmena eri ajanjaksona.

Heli Suurkuukka (Metsähallitus): Kotkan elinpiiri ylettää hankealueelle.

Tommi Aaltonen (ELY): Millä tasolla liikennevaikutuksia ja erikoiskuljetusreittejä on selvitetty? Onko esim. kuljetusyrittäjä ollut mukana arvioimassa kuljetusreittejä tai vaikutuksia? Valtatietä 19 ei saa sulkea pidemmäksi aikaa kuljetusten takia. Kolme sisääntuloa hankealueelle, ovatko vaihtoehtoisia vai käytetäänkö kaikkia? VT 19 parantamisen toinen vaihe tuo omat haasteensa. Ei tiedossa kumpi toteutuu ensin tuulivoimahanke vai tien parantaminen. Peräänkuulutan tarkkaa tarkastelua ja vaihtoehtoisia reittejä.

Matti Laaksonen (ELY): Pohjavedensuojeluryhmä muistuttaa, että voimalan kokonaiskorkeus ei saa olla suurempi, kuin etäisyys pohjavesialueen rajalle. Kaatuessaan ei saa osua pohjavesialueelle. Voimala tulee siirtää tai poistaa. Kaavaselostusten tiivistämistä toivotaan. Toivotaan, että selostukset koskevat nimenomaan laadittua kaavaratkaisua.

Jussi Telaaranta (ELY): Kaavaselostuksia pitäisi pystyä tiivistämään ja tehdä selkeä yhteenveto vaikutusten arvioinnin osalta. Kokonaisvaikutusten hahmottaminen kaavaselostusten perusteella on tällä hetkellä haastavaa. Havainnekuvat ovat epäselviä, joten kuvien laadun parantaminen ja lisäksi tekstien tiivistys on tarpeen. Kaava-alueiden rajaukset: 40 dB:n melualue on lähtökohtaisesti hyvä sisällyttää kaava-alueeseen. Jos melualue menee kaava-alueen ulkopuolelle, niin se ei saisi vaikuttaa ulkopuolisen alueen maankäyttöön jatkossa. Seinäjoen eteläosan neljä voimalaa sijaitsevat ihan eri alueella kuin maakuntakaavan tv-alue. Tätä ratkaisua tulee hyvin perustella. Lapuankin osalta voimaloita on maakuntakaavan tv-alueen ulkopuolella, mutta nämä sijaitsevat lähellä tv-alueita. Useampi rakennus, joissa välkevaikutukset ylittyvät. Miten varmistetaan, että välkevaikutuksia aiheuttava voimala tullaan todella pysäyttämään tiettyinä aikoina? Ko. voimala sijoittuu kaava-alueen reunaan, aiheuttaa myös melualueen sijoittumisen kaava-

9.10.2024

---

alueen ulkopuolelle. Millä voimalatyypillä mallinnukset on tehty, onko tehty tehokkaimmalla voimalalla?

Sini Ollila/Janne Ruuth (FCG): ELY:lle sähköiseen järjestelmään on laitettu pakattuja dokumentteja, jolloin kuvat eivät ole välttämättä niin hyvälaatuisia. Kuvatiedostot ovat suuria.

Jussi Telaaranta (ELY): ELY:n asiantuntijoiden henkilökohtaisiin sähköposteihin voi lähettää one drive -linkkejä.

Erika Brusila (FCG): Pyydetään viranomaisilta lausunnot ja otetaan tässä kokouksessa esiin nostetut seikat huomioon suunnittelussa. Kaavasuunnittelussa huomioidaan kaavarajauksiin liittyvät kommentit.

Heli Suurkuukka (Metsähallitus): Merkittävät vaikutukset petolintuihin syntyvät yhteisvaikutusten kautta.

Janne Ruuth (FCG): Huomioidaan ko. kotkareviiri vaikutusten arvioinnissa.

Erika Brusila (FCG): YVA-selostus on lähes valmis ja se tulee ELY-keskukselle kommenttikierrokselle lähiviikkojen aikana. Kommentoitiin aikaa 1-2 vko. Tämän jälkeen pidetään yhteensovituspäätös palaveri kaupunkien ja ELY-keskuksen kanssa. Kaavan nähtävillä asettamisesta päätetään kaupunginhallituksissa. Nähtävillä olo tavoitteena tämän vuoden puolella.

Jussi Telaaranta (ELY): Luonnonsuojelupuoli ottaa vielä kantaa siihen, tuleeko tehdä maotkan törmäysmallinnus vielä YVA-selostusvaiheessa vai riittääkö kaavaehdotusvaiheessa.

5. Muut asiat

Ei muita asioita.

6. Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 11.25.

Muistio

Terhi Wendelin

Jakelu

Osallistujat

9.10.2024
